

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 86/07-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 13. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. P., K., zastúpeného JUDr. J. K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb poslancov do Mestského zastupiteľstva K. a volieb do orgánov miestnej samosprávy v mestskej časti K. konaných 2. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2006 doručená sťažnosť Ing. J. P., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb poslancov do Mestského zastupiteľstva K. (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) a volieb do orgánov miestnej samosprávy v mestskej časti K. (ďalej len „mestská časť“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa zúčastnil volieb do orgánov miestnej samosprávy konaných v mestskej časti ako nezávislý kandidát na starostu mestskej časti, na poslanca miestneho zastupiteľstva mestskej časti a na poslanca

mestského zastupiteľstva, pričom sťažnosťou napáda platnosť volieb starostu mestskej časti a volieb poslancov do mestského zastupiteľstva.

V úvode sťažnosti sťažovateľ predkladá údaje preukazujúce jeho aktívnu procesnú legitimitáciu pre podanie sťažnosti vo volebných veciach (18 % hlasov voličov vo voľbách starostu mestskej časti; 18,4 % hlasov voličov vo voľbách do mestského zastupiteľstva).

Dôvody sťažnosti opiera o podozrenie z manipulácie v procese zisťovania výsledku volieb a v tejto súvislosti uvádza: *„je evidentné podozrenie, že vo všetkých volebných okrskoch došlo k manipulácii hlasovacích lístkov a sčítania hlasov v neprospech sťažovateľa.“* Argumentácia sťažovateľa v tomto smere je postavená na číselnom porovnaní volebných výsledkov vo voľbách na starostu mestskej časti a vo voľbách na poslanca miestneho zastupiteľstva mestskej časti v konkrétnych volebných okrskoch. Uvedené porovnanie podľa tvrdenia sťažovateľa ukazuje, že sťažovateľ dostal v uvedených okrskoch viac hlasov ako kandidát na poslanca miestneho zastupiteľstva mestskej časti v porovnaní s hlasmi, ktoré dostal ako kandidát na starostu mestskej časti, a to i napriek tomu, že mu niektorí voliči *„po osobnej konzultácii jednoznačne potvrdili, že vo voľbách odovzdali hlas len sťažovateľovi“*.

Sťažovateľ v tomto kontexte poukazuje na skutočnosť, že *„ako nezávislý kandidát nemal umožnené delegovať do Okrskových volebných komisií svojich zástupcov a zabezpečiť tak dohľad na celkový, komplexný priebeh volieb a ochranu svojich práv“*. Podľa jeho názoru *„takýmto spôsobom bol porušený základný princíp univerzalizmu a sťažovateľovi bolo zabránené ústavné právo prístupu k voleným a verejným funkciám za rovnakých podmienok“*.

Ako ďalší dôvod sťažnosti uvádza sťažovateľ *„závažnú procesnú chybu“* mestskej volebnej komisie v K. spočívajúcu v nesúlade prideleného poradového čísla sťažovateľa v zozname zaregistrovaných kandidátov pre voľby poslancov do mestského zastupiteľstva (28) a na hlasovacom lístku pre voľby poslancov mestského zastupiteľstva (29).

Podľa vyjadrenia sťažovateľa uvedená skutočnosť mala za následok značné znevýhodnenie sťažovateľa voči ostatným kandidátom, a to „*v takom rozsahu a takej intenzite, že došlo k porušeniu čl. 30 Ústavy SR a zákona 346/1990 Zb. v platnom znení*“.

Sťažovateľ sa domnieva, „*že uvedený nesúlad pri poradovom čísle kandidáta mal veľmi negatívny vplyv pri zisku voličských hlasov a celkových volebnom výsledku sťažovateľa*“.

Sťažovateľ toto tvrdenie odôvodňuje v tom zmysle, „*že počas volebnej kampane propagáciu svojej osoby, ako nezávislého kandidáta zabezpečoval prostredníctvom volebného programu a plagátov, s veľkým akcentom, okrem iného aj na voľbu poslanca do Mestského zastupiteľstva v K. podľa prideleného čísla /28/*“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje sťažovateľ voľby starostu mestskej časti a voľby poslancov mestského zastupiteľstva „*vo volebnom obvode č. 12 /.../ za nezákonné a protiústavné*“.

V závere sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania rozhodol vo veci nasledovným nálezhom:

„*1. Voľby starostu mestskej časti K. konané dňa 2.12.2006 vyhlasuje Ústavný súd za neplatné.*

„*2. Voľby poslancov do Mestského zastupiteľstva v K. vo volebnom obvode č. ... /K./ konané dňa 2.12.2006 vyhlasuje Ústavný súd za neplatné.*“

Na základe výzvy ústavného súdu z 19. marca 2007 sťažovateľ doplnil svoje podanie o zákonom predpísané náležitosti v zmysle ustanovení § 60 ods.1 písm. a) a b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V reakcii na tú časť výzvy, v ktorej bol sťažovateľ požiadaný o predloženie dôkazov (označenie svedkov – voličov, ktorí by mohli potvrdiť ich uvedenie do omylu pri hlasovaní v dôsledku zmeny poradového čísla sťažovateľa na hlasovacom lístku oproti kandidátskej listine, resp. volebným plagátom), označil sťažovateľ jedného svedka.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Sťažovateľ namietal nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu mestskej časti a volieb poslancov do mestského zastupiteľstva a navrhol ústavnému súdu vyhlásiť tieto voľby za neplatné.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pričom skúmal, či spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 a podľa § 60 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením bez ústneho pojednávania okrem iného odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd využíva svoju právomoc pri zistení neústavnosti alebo nezákonnosti volieb a vyhlási voľby za neplatné alebo zruší výsledok volieb podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde len vtedy, ak k porušeniu volebného zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, pričom sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie ustanovení upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 32/03). Len domnienka nesprávnosti výsledku volieb nie je dôvodom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorým by zrušil výsledok volieb (PL. ÚS 39/95, PL. ÚS 32/03). Porušenie volebného zákona musí dosahovať takú intenzitu, ktorá v príčinnej súvislosti má za následok nezákonnosť volieb, resp. nezákonnosť ich výsledku (PL. ÚS 14/99, PL. ÚS 32/03). Porušenie ústavnosti a zákonnosti vo fáze samotných volieb môže mať za následok tak vyhlásenie volieb za neplatné, ako aj zrušenie výsledku volieb. Keď boli zistené také závažné ústavné, resp. zákonné nedostatky, ktoré nemožno kvantifikovať

z hľadiska správnosti výsledku, prichádza do úvahy záver o neplatnosti volieb. Základným predpokladom pre zrušenie výsledku volieb je preukázanie takých porušení volebného zákona, ktoré odôvodňujú záver o inom výsledku volieb (PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 32/03).

Sťažovateľ namietanú nezákonnosť a neústavnosť priebehu volieb opiera o dva dôvody.

Prvým z nich je sťažovateľovo „*evidentné podozrenie*“ z manipulácie v procese zisťovania výsledku volieb na základe čoho žiada, „*aby boli vo všetkých volebných okrskoch prešetrené zápisnice Okrskových volebných komisií o výsledkoch volieb, hlasovacie lístky pre voľbu starostu mestskej časti K. a hlasovacie lístky pre voľbu poslancov do mestského zastupiteľstva v K.*“.

Vychádzajúc zo skutočnosti významu volieb v demokratickej spoločnosti, judikatúra ústavného súdu vyžaduje, aby sťažovateľ v záujme prijatia jeho volebnej sťažnosti na ďalšie konanie označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne možné, prípadne pravdepodobné (PL. ÚS 32/03).

Sťažovateľom predstretá argumentácia založená na číselnom porovnaní volebných výsledkov v tomto smere neobstojí a nemožno ju v žiadnom prípade považovať za dôkaz o manipulácii v procese zisťovania výsledku volieb. Tvrdenia sťažovateľa o „*podozrení z manipulácie hlasovacích lístkov a sčítania hlasov v neprospech sťažovateľa*“ tak ostávajú len v rovine jeho domnienky o možnom ovplyvnení volebného výsledku.

Druhým ťažiskovým dôvodom sťažnosti je sťažovateľom označená „*závažná procesná chyba*“ mestskej volebnej komisie v K. spočívajúca v nesúlade prideleného poradového čísla sťažovateľa v zozname zaregistrovaných kandidátov pre voľby poslancov do mestského zastupiteľstva a na samotnom hlasovacom lístku pre tieto voľby, ktorá podľa názoru sťažovateľa mala za následok jeho značné znevýhodnenie voči ostatným kandidátom. Sťažovateľ je presvedčený, že uvedená skutočnosť sa negatívne prejavila pri získavaní hlasov voličov, a teda na celkovom volebnom výsledku sťažovateľa.

Podľa § 18 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) sa v zverejnenom zozname zaregistrovaných kandidátov uvedie meno a priezvisko, akademický titul, vek, povolanie a trvalý pobyt kandidáta a názov politickej strany, ktorá kandidáta navrhla, alebo údaj o tom, že ide o nezávislého kandidáta.

Podľa § 20 ods. 3 volebného zákona sa na hlasovacom lístku uvedú kandidáti v abecednom poradí s uvedením poradového čísla, mena a priezviska (...).

Ústavný súd z preskúmania predloženej listiny označenej ako „*Vyhlásenie kandidatúry pre voľby poslancov Mestského zastupiteľstva v K. 2. decembra 2006*“ vydananej mestskou volebnou komisiou v K. dňa 17. októbra 2006 a príslušného hlasovacieho lístka zistil, že v zozname zaregistrovaných kandidátov je sťažovateľ skutočne uvedený v poradí kandidátov na 28. mieste (aj keď na tejto listine nie sú uvedené poradové čísla pri menách jednotlivých kandidátov) a na hlasovacom lístku má uvedené poradové číslo 29. Zároveň však ústavný súd konštatuje, že obidve tieto listiny obsahujú náležitosti predpísané volebným zákonom, pretože pre zoznam zaregistrovaných kandidátov volebný zákon nepredpisuje uvedenie poradového čísla kandidátov ani ich zoradenie v abecednom poradí. Z toho vyplýva, že sťažovateľom namietaným postupom mestskej volebnej komisie v K. pri vyhotovení uvedených listín nebol porušený volebný zákon

Ústavný súd sa takisto zaoberal sťažovateľovou námietkou porušenia práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v súvislosti s nemožnosťou nezávislého kandidáta delegovať svojho zástupcu do okrskovej volebnej komisie a „*zabezpečiť tak dohľad na celkový, komplexný a spravodlivý priebeh volieb a ochranu svojich práv*“. Spôsob kreovania okrskových volebných komisií upravuje ustanovenie § 15 volebného zákona, ktoré skutočne neumožňuje nezávislému kandidátovi delegovať svojho zástupcu do uvedeného článku kontrolného mechanizmu volebného procesu. Ústavný súd však vychádza z prezumpcie ústavnosti všetkých ustanovení volebného zákona a nemôže v rámci konania o volebných veciach skúmať ústavnosť tohto zákona. Sťažovateľ ako fyzická osoba navyše nepatrí medzi (ústavou taxatívne vymedzené) subjekty disponujúce aktívnou procesnou

legitimáciou na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov. Ústavný súd preto uvedenú námietku sťažovateľa ďalej neskúmal (obdobne III. ÚS 161/03, III. ÚS 213/03, III. ÚS 195/04, III. ÚS 225/04, III. ÚS 262/04).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti nemožno tvrdeniam predloženým sťažovateľom pripísať povahu právne relevantných dôvodov pre konanie o sťažnosti, ústavný súd preto považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú a odmietol ju v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo právne irelevantné rozhodovať o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia a z tohto dôvodu sa ním ústavný súd už ďalej nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2007